

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เกษตรพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง เครื่องมือและอุปกรณ์การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ
รายวิชาการงานอาชีพ รหัสวิชา ง๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องมือและอุปกรณ์ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในการปลูกพืช ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้อีกด้วย

การเลือกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรได้เหมาะสมกับงาน จะทำให้ผลงานมีคุณภาพ ช่วยยืดอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์ ทั้งยังทำให้ผู้ใช้ปลอดภัย จากอุบัติเหตุ ที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน

เครื่องมือเกษตรจะแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ งานดิน และงานพืช
งานพืช

๑. บัวรดน้ำ

มีหลายชนิด ทั้งทำจากโลหะและพลาสติก เหมาะสำหรับใช้รดน้ำต้นไม้ขนาดเล็ก ๆ ต้นอ่อนหรือต้นกล้า

การใช้งาน

ให้เติมน้ำใส่บัวรดน้ำในปริมาณที่ตนเองสามารถยกได้แล้วจับที่หูที่บัวรดน้ำต้นไม้โดยให้ปลายฝักบัว ห่างจากต้นไม้ประมาณ ๓๐ เซนติเมตร

การเก็บรักษา

หลังจากใช้งานทุกครั้ง จะต้องเทน้ำออกให้หมด แล้วล้างเก็บให้เรียบร้อย โดยคว่ำหรือแขวนให้เป็นระเบียบ

๒. ถังน้ำ

มีทั้งชนิดที่ทำด้วยสังกะสีและพลาสติก ใช้ตักน้ำรดต้นไม้ที่โตและแข็งแรงแล้ว โดยตักน้ำจากบ่อหรือสระน้ำแล้วใช้มือวกน้ำจากถังรดน้ำต้นไม้ ไม่ควรสาดน้ำต้นไม้เล็ก ๆ หรือต้นอ่อน เพราะจะทำให้ต้นไม้หักหรือโยกคลอนได้

การใช้งาน

ใช้สำหรับรดน้ำต้นไม้ โดยใช้มือวกน้ำ

การเก็บรักษา

เมื่อใช้เสร็จแล้วควรล้างทำความสะอาด คว่ำให้แห้งแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๓. สายยาง

ควรใช้สายยางที่มีหัวฉีดซึ่งสามารถปรับระดับความแรงของน้ำได้

การใช้งาน

ต่อปลายสายยางเข้ากับก๊อกน้ำ ถือปลายสายยางที่มีหัวฉีดรดน้ำต้นไม้ โดยให้น้ำที่ไหลออกมามีลักษณะคล้ายฝนตกหรือคล้ายกับใช้บัวรดน้ำ

การเก็บรักษา

หลังจากใช้งานทุกครั้งจะต้องม้วนเก็บให้เรียบร้อย ไม่ควรวางไว้กลางแจ้งหรือถูกแสงแดด เพราะจะทำให้สายยางเสื่อมคุณภาพ

๔. ช้อนปลูก

ทำจากเหล็กตีเป็นแผ่นแบน ๆ ตัดให้โค้งคล้ายกับช้อน ปลายแหลมมน ด้ามมีทั้ง ทำด้วยเหล็กและไม้ใช้สำหรับขุดหลุมเล็ก ๆ เพื่อปลูกพืชและใช้ขุดย้ายต้นกล้าไปปลูก ช้อนปลูกจะช่วยให้ต้นกล้าไม่ได้รับความกระทบกระเทือน

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด เช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยการแขวนหรือวางบนชั้นวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

๕. ส้อมพรวน

ทำด้วยโลหะ ลักษณะคล้ายส้อม ใช้สำหรับพรวนดิน ให้ร่วนซุยรอบ ๆ ต้นไม้ที่มีขนาดเล็ก และขุดถอนวัชพืช ไม่ควรใช้กับดินแข็งหรือดินเหนียว เพราะอาจทำให้ส่วนที่เป็นซี่ฟันหักหรืองอได้

การใช้งาน

ใช้มือข้างที่ถนัด จากนั้นแทงลงไปใน ผิวดิน และงัดดินขึ้นเพื่อทำการพรวนดิน

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาดเช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย โดยการแขวนหรือวางบนชั้นวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

๖. มีดตอнок

เป็นมีดที่คม แข็งและไม่เป็นสนิมง่าย เครื่องมือชนิดนี้มีความสำคัญมาก ใช้กับงานขยายพันธุ์พืชทุกชนิด ใช้ควั่นกิ่งที่จะตอน ตัดตา และต่อกิ่ง

การใช้งาน

คมมีดใช้เฉือนหรือปาดกิ่งพืช ปลายมีดใช้กรีดเปลือก

งานดิน

๑. เสียม

ใช้สำหรับขุดหลุมปลูกต้นไม้ ส่วนมากนิยมใช้ขุดหลุม ขนาดเล็กหรือใช้ในบริเวณแคบ โดยทั่วไปตัวเสียมจะทำด้วยโลหะด้ามถือทำด้วยไม้หรือโลหะ

การใช้งาน

เวลาขุดใช้มือทั้งสองข้างจับด้ามเสียม แล้วกดปลายเสียมลงไป在地 ใช้พรวนดินให้เป็นก้อนเล็ก ๆ และพรวนดินรอบ ๆ โคนต้นของพืช

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด และเช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมส่วนที่เป็นโลหะ ถ้าด้ามหลวมหรือชำรุดจะต้องซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน

๒. จอบ

ตัวจอบทำด้วยโลหะ ด้ามถือทำด้วยไม้หรือโลหะ หน้าจอบเว้าลึก ด้านข้างจะเรียวยแหลมคม เพื่อให้ขุดลงไป在地ได้ง่ายขึ้น

การใช้งาน

ใช้สำหรับขุดดิน ที่มีความแข็งแรงและเหนียว พลิกหน้าดินหรือยกร่องแปลงปลูกพืช ถ้าหญ้า กรณีที่ใช้เสียมอาจจะทำให้ล่าช้าหรือไม่สามารถจะใช้เสียมขุดได้เพราะดินแข็งเกินไป

การเก็บรักษา

ล้างทำความสะอาด และเช็ดให้แห้ง ทาน้ำมันป้องกันสนิมแล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย ถ้าด้ามหลวมหรือชำรุดจะต้องซ่อมแซมให้พร้อมใช้งาน